

Minder grondbewerking in de maïsteelt

Technieken & onderzoeksresultaten

Joachim Deru

Inhoud

- Waarom minder intensieve grondbewerking?
- Hoe minder intensieve grondbewerking?
- Onderzoek bodem & mais
- Proefveldbezoek

The image features a vertical orange banner on the left side with the text 'LOUIS BOLK' in large red letters and 'INSTITUUT' in smaller red letters below it. The background of the slide is a photograph of a green agricultural field, likely corn, under a clear sky.

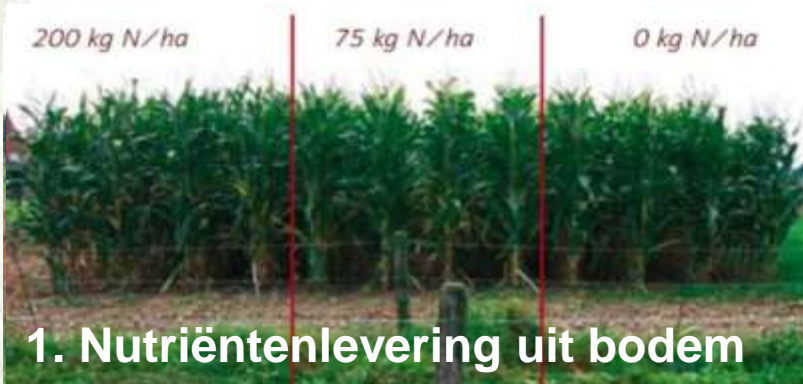
Waarom minder intensieve grondbewerking?

- Behoud organische stof
  - verlaagde mineralisatie van OS
  - minder kans op nitraatuitspoeling
- Draagkracht bij oogst
  - behoud bodemstructuur / zode
- Lagere grondbewerkingskosten
  - minder werkgangen, lager brandstofgebruik
- Beperken (wind-) erosie
  - strooisellaag bovenin (gewasresten, OS, bodemstructuur en -stabiliteit)

Bodemkwaliteit & grondbewerking

LOUIS BOLK
I N S T I T U U T

Bodemkwaliteit & grondbewerking

Bodemaspect

Bodemfunctie en keuze grondbewerking

Korte termijn

Lange termijn

1. Nutriëntenlevering

Afbraak OS: lucht, bodemtemperatuur, actief bodemleven
 → **Intensieve bewerking**

Behoud NLV = behoud OS
 → **minimale bewerking** **tenzij hoog OS aanvoer**

2. Bewortelbaarheid

Lage indringingsweerstand, nutriënten goed verdeeld in bouwvoor
 → **Kerende bewerking**

Verdichting voorkomen, wormenactiviteit
 → Draagkracht verhogen: **minimale bewerking**

3. Waterbuffering Afvoer, aanvoer

Sponswerking vergroten
 → **Intensieve bewerking**

Gewasresten, wormenactiviteit, ontbreken verdichting/ploegzool
 → **Minimale bewerking** (diep enkel indien nodig)

Sponswerking behouden: OS
 → **Minimale bewerking** **tenzij hoog OS aanvoer**

Gewasresten, wormenactiviteit
 → **Minimale bewerking**

4. Oogstbaarheid: draagkracht

Graszode/stoppel, hoge indringingsweerstand, waterafvoer
 → **Minimale bewerking** (diep enkel indien nodig)

Graszode/stoppel, bodemstructuur, waterafvoer
 → **Minimale bewerking** (diep enkel indien nodig)

Technieken

- Volveldse bewerking
  - Diepe bewerking & zaaibedbereiding in 1
    - “NKG”
    - “Limburgs systeem”
  - Ruggenteelt

Technieken

- Geminimaliseerde bewerking
  - Directzaai of “no-till” (bv. Evers Hunter)
    - Diepe bewerking / woelen in de rij

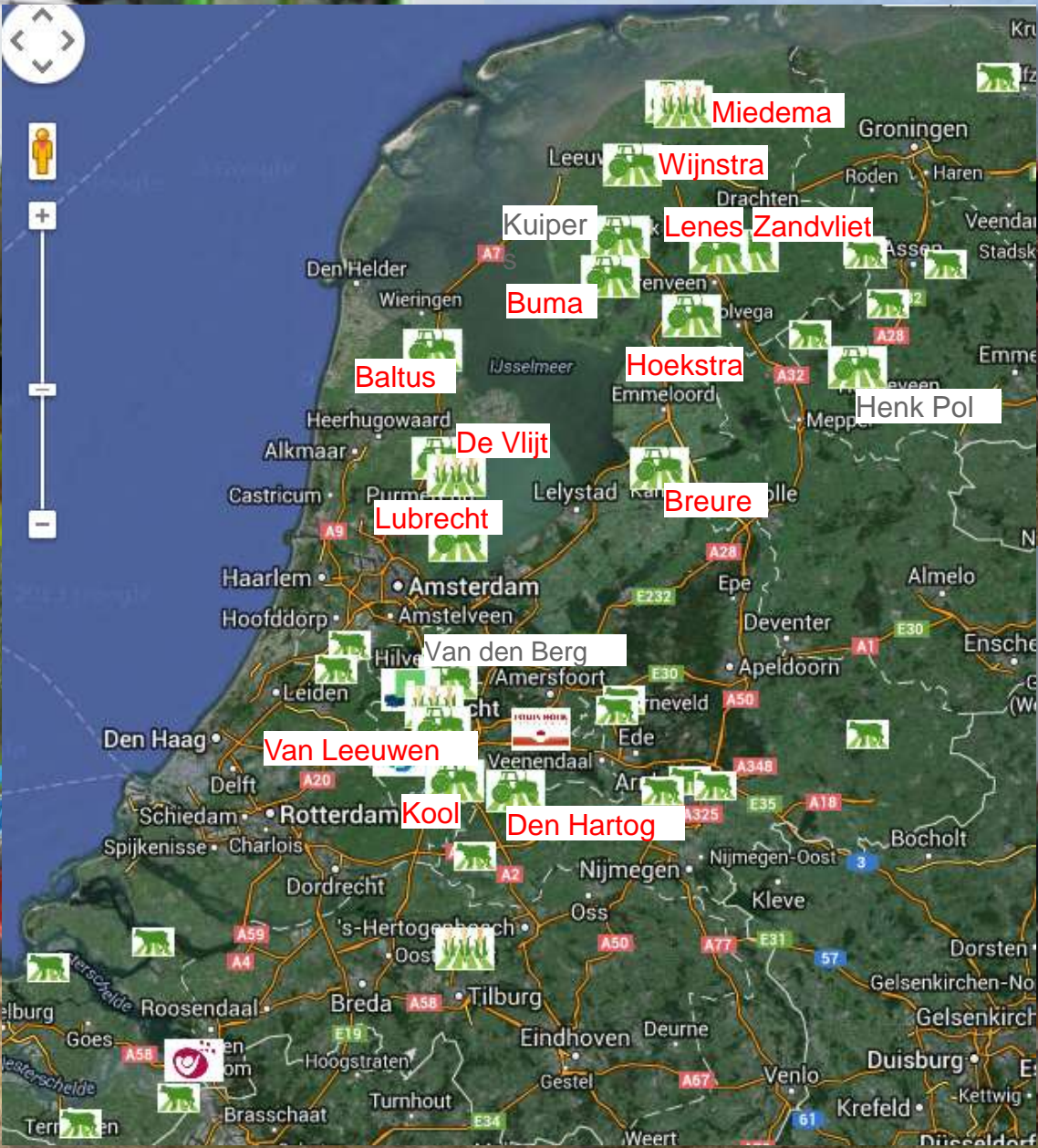

Technieken

- **Bewerking in stroken**
  - Strokenfrees (Henk Pol, verschillende fabrikanten)
  - ‘Strokenbewerker’ (Henk Pol, in testfase)

Nieuwe ontwikkeling: 'Strokenbewerker' van Henk Pol

- Getrokken, niet aangedreven
- Zode vrijwel intact, toch goede bewortelbaarheid en vochtbuffer

Voorwaarde

Graszode of groenbemester uitschakelen!

Teeltkeuzes

- Standaardmais met groenbemester of
- Kort seizoensmais en oogstbare winterteelt

The image features a vertical logo on the left side that reads "LOUIS BOLK" in large red letters, with "INSTITUUT" in smaller red letters below it. The background of the slide is a photograph of a cornfield with rows of green corn plants stretching into the distance under a clear sky.

Onderzoeksvragen

- Vergelijking verschillende technieken
  - Opbrengsten, bodemkwaliteit, langere termijn effecten, economisch
- Inpasbaarheid in teeltplan:
  - Vruchtwisseling, groenbemesters, dubbele teelten
- Bemesting
  - Techniek / plaatsing, mestsoort, hoeveelheid
- Afhankelijkheid van herbiciden
  - Oplossingen in de teelt en grondbewerking?

Proefveld De Moer

- BO onderzoek duurzaam bodembeheer

LOUIS BOLK
I N S T I T U U T

Proefveld De Moer behandelingen

-
1. Ploegen
  2. NKG volvelds
  3. Strokenfrees
  4. 'no-till'
  5. Ploegen
  6. Strokenfrees
  7. Ploegen
  8. Strokenfrees
- Standaard mais, rogge nazaai
Glyfosaat, 40 m³, zaai 1 mei
- Rogge-wintererwten + KKM
Géén glyfosaat, 25 + 15 m³
oogst rogge-erwten, zaai mais eind mei
- Vruchtwisseling
2 jaar standaard, 1 jaar KKM
nu gras-klaver
40 m³

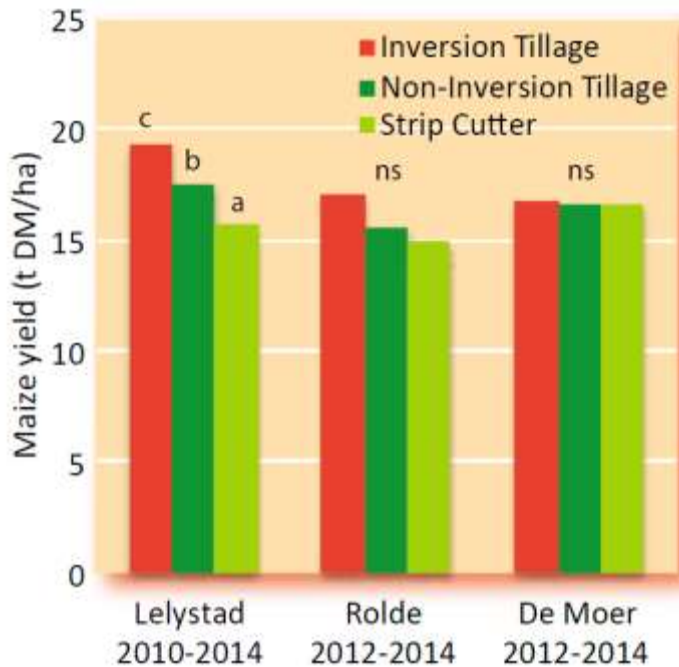
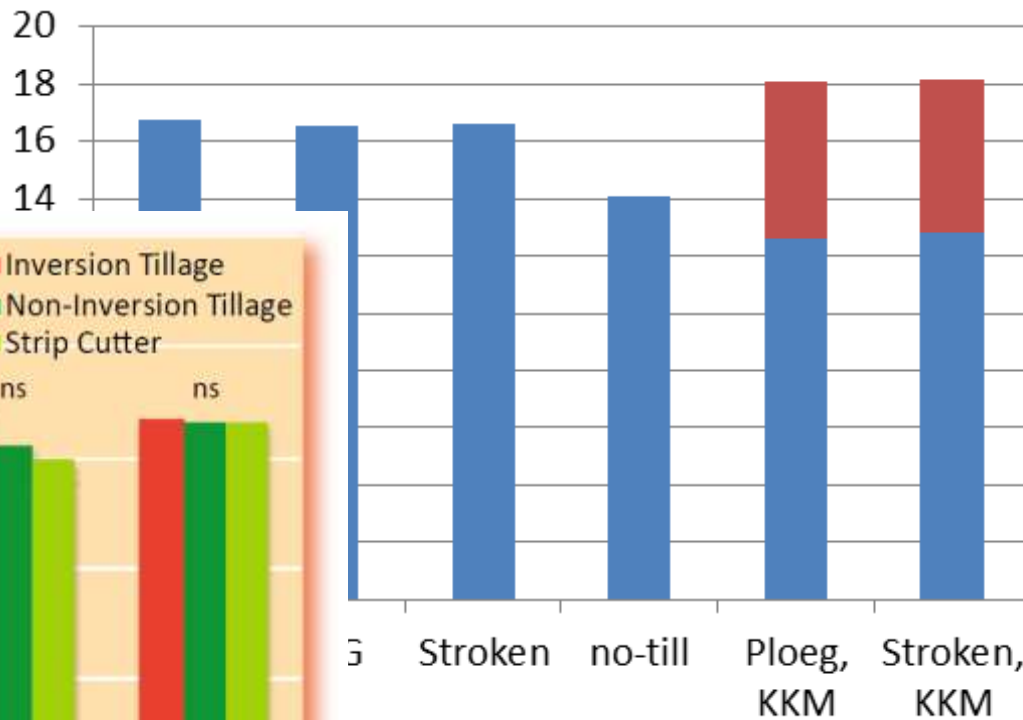
Belangrijkste resultaten De Moer 2012-2014

- Opbrengsten
- Organische stof
- N-dynamiek
- Regenwormen
- Economische berekeningen

Gewasopbrengsten

Opbrengsten 2012-14

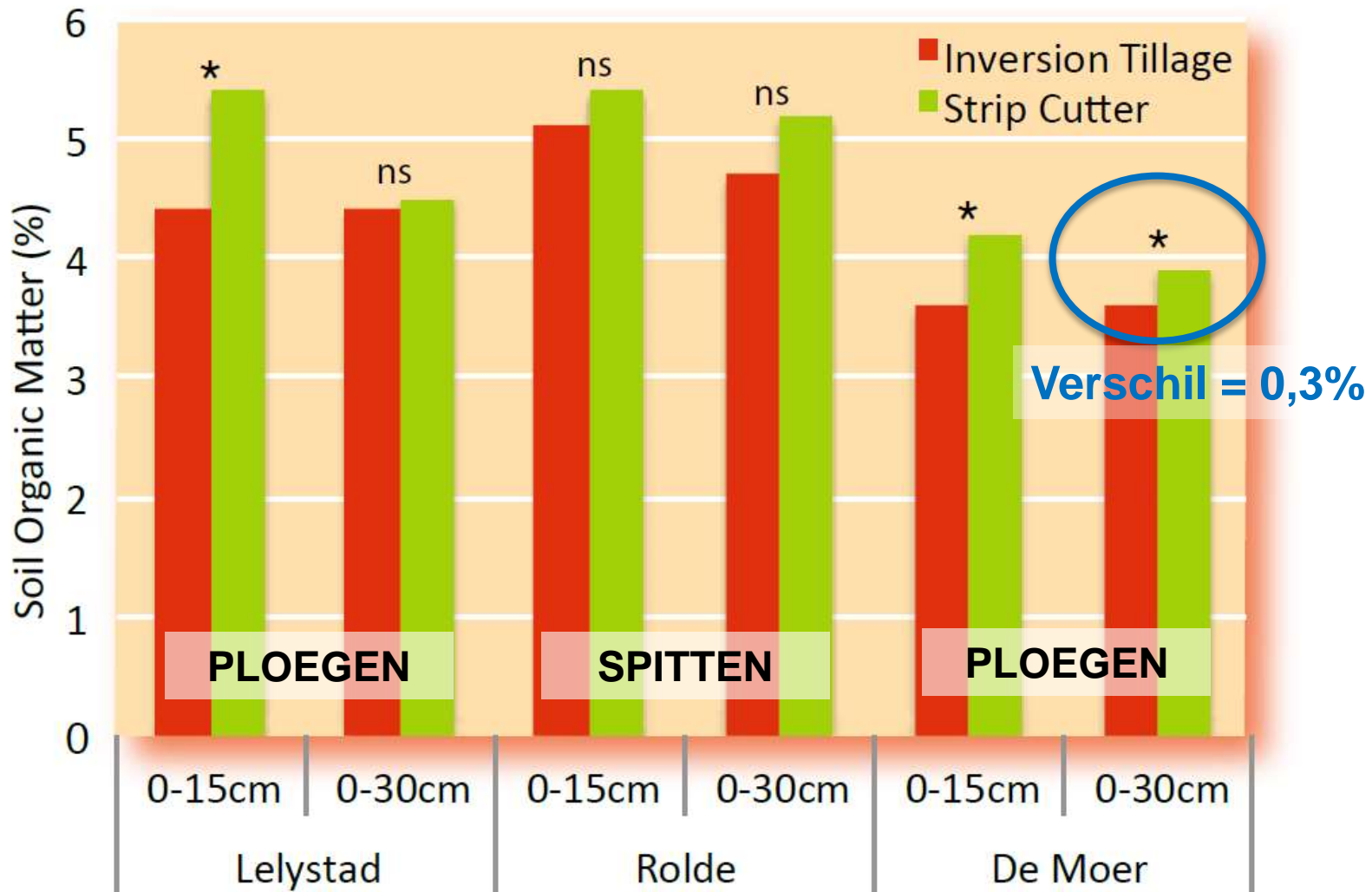

■ rogge-erwten
■ Mais

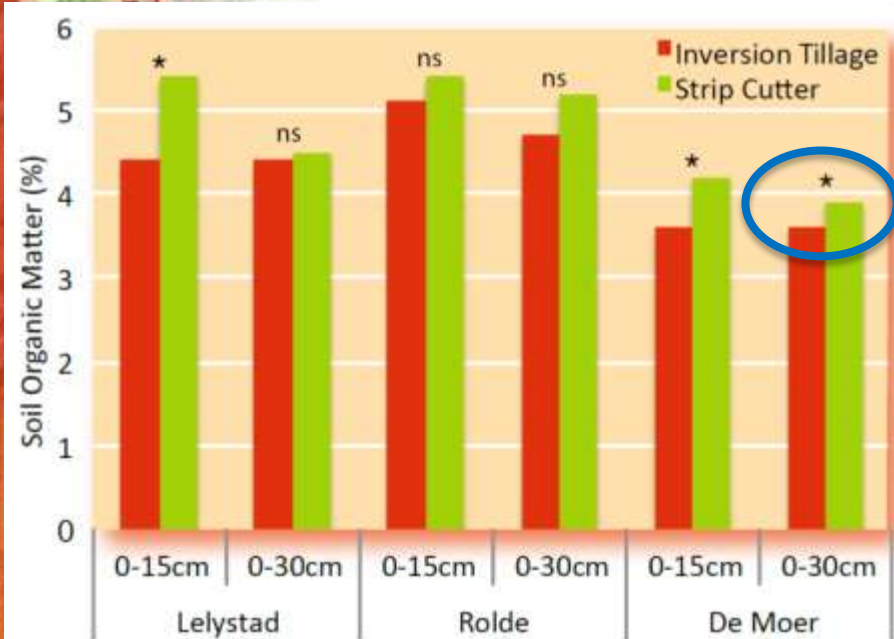
Organische stof

december 2014

Organische stof

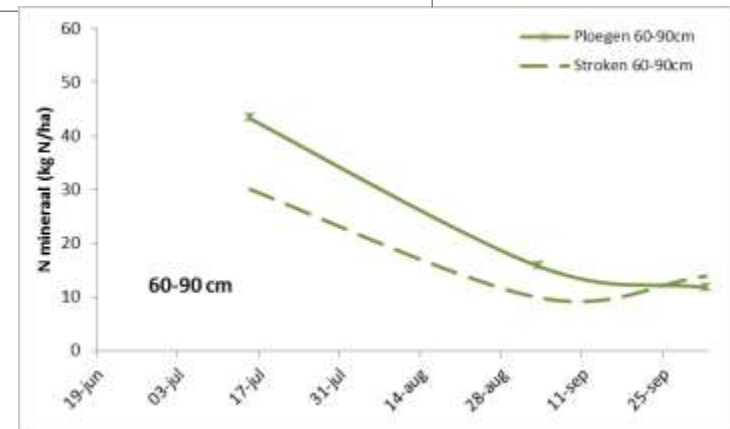
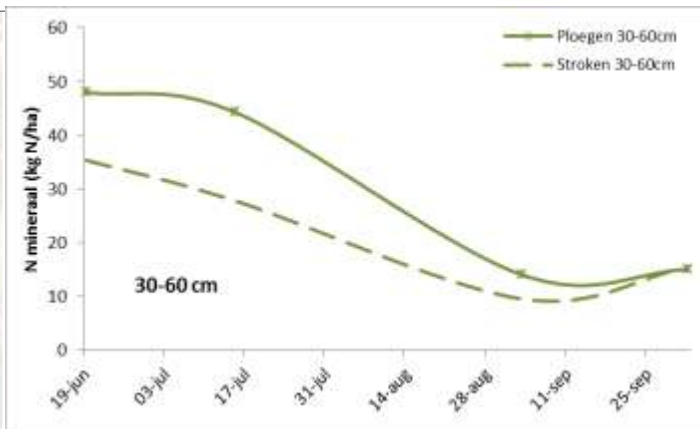
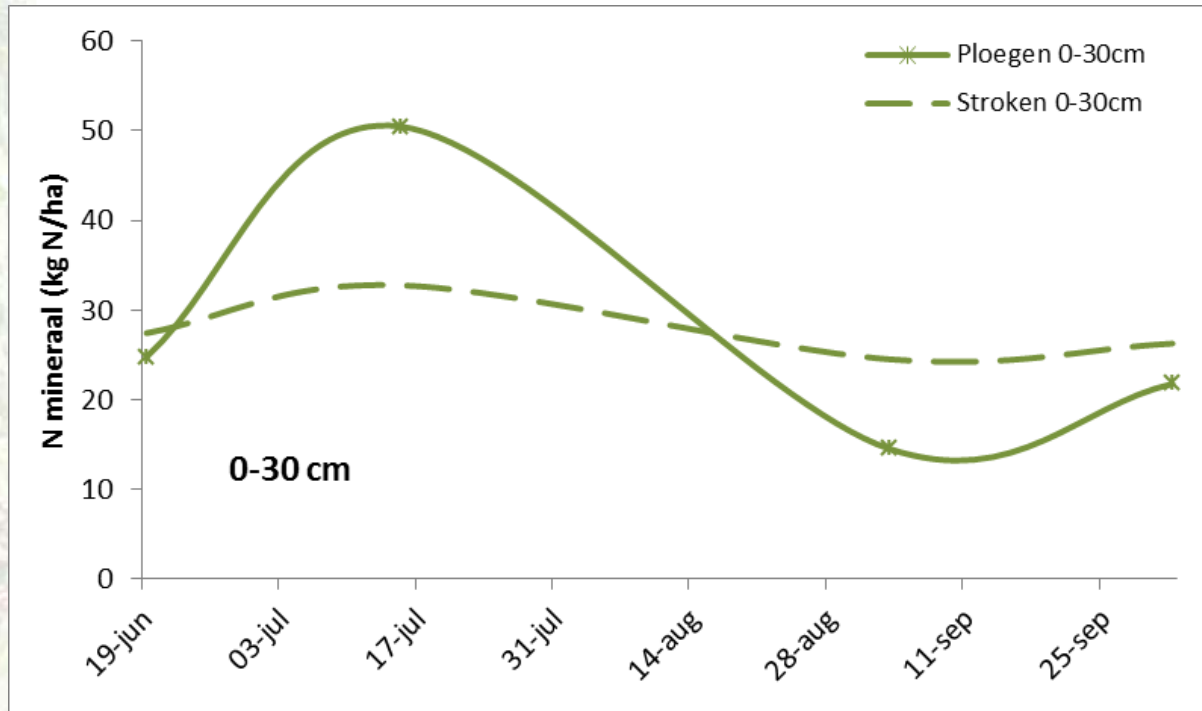
december 2014

- Verschil OS ploeg en strokenfrees na 3 jaar
  - Input gelijk, verschil = grondbewerking
- Sigarendoos...
  - 0,3 % in 0-30 cm
  - 12 t OS/ha
    - ca. 400 m³ drijfmest bij 33 kg EOS / m³
  - ca. 450 kg N/ha
  - ca. 150 kg N/ha/jaar

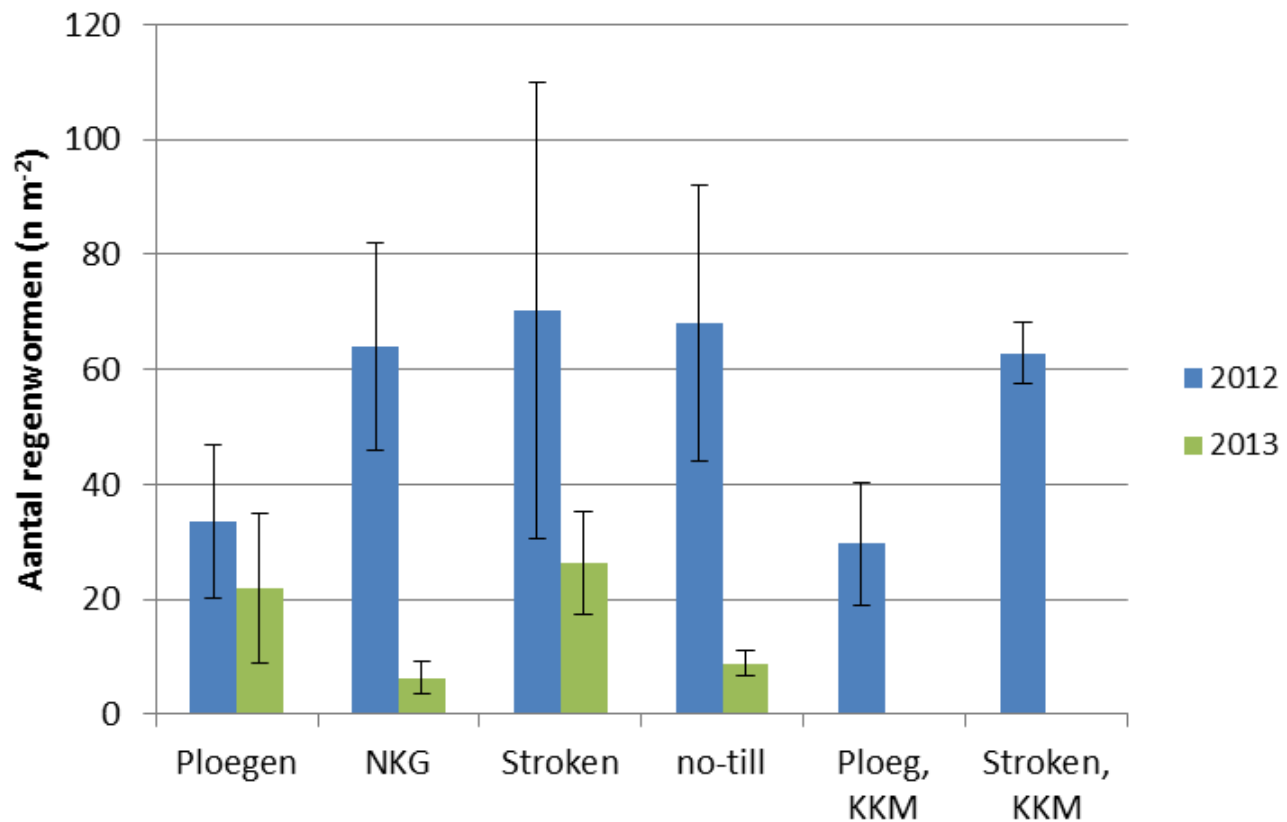
N-dynamiek 2014

ploegen - strokenfrees

Bodemleven: regenwormen

1^e jaar effect bewerking

2^e jaar gewas-effect (ontbreken strooisel = voedsel)

Economie

Ploegen/spitten vs NKG

	Rolde		De Moer		Lelystad	
effect op kosten						
standaard	spitten	€ 118	ploegen met vorenpakker	€ 105	ploegen en rotorkoepgen	€ 170
NKG	frezen met woeler	€ 96	woelen+ rotorkoepgen	€ 95	frezen met woeler	€ 96
		- € 22		- € 10		- € 74
effect op opbrengst						
standaard	16.240 KVEM	€ 2.663	16.240 KVEM	€ 2.330	16748 KVEM	€ 2.747
NKG	15.733 KVEM	€ 2.580	16.240 KVEM	€ 2.330	16240 KVEM	€ 2.663
		- € 83		€ 0		- € 84
totaal effect		- € 61		+ € 10		- € 9

Economie

Ploegen/spitten vs strokenfrees

	Rolde		De Moer		Lelystad	
effect op kosten					gras doodspuiten	+ € 53
	rijenbemesting ipv volveld	+ € 33	rijenbemesting ipv volveld	+ € 33	rijenbemesting ipv volveld	+ € 33
	strokenfreesen ipv spitten	+ € 7	strokenfreesen ipv ploegen met vorenpakker	+ € 20	strokenfreesen ipv ploegen en rotorkoepgen	- € 45
	minder onkruid spuiten	- € 35	minder onkruid spuiten	- € 35	minder onkruid spuiten	- € 31
	ondieper cultivatoren	- € 20	ondieper cultivatoren	- € 20		
	gras- ipv roggezaad	+ € 131			(ondiep) cultivatoren en gras zaaien	+ € 260
		+ € 116		- € 2		+ € 270
effect op opbrengst						
standaard	16.240 KVEM	€ 2.663	16.240 KVEM	€ 2.330	16.748 KVEM	€ 2.747
NKG	13.596 KVEM	€ 2.230	16.240 KVEM	€ 2.330	14.420 KVEM	€ 2.365
		- € 434		€ 0		- € 382
totaal effect		- € 550		+ € 2		- € 652

- Teeltkosten (gras/mais systeem)
- Gewasopbrengst

Economie

Ploegen/spitten vs 'no-till'

	De Moer		Lelystad	
effect op kosten	woelen ipv ploegen met vorenpakker	-€ 85	Woelen ipv ploegen en rotorkoepgen	- €150
	minder onkruid spuiten	- € 35	minder onkruid spuiten	- € 31
	ondieper cultivatoren	- €20		
		- €140		- €181
effect op opbrengst				
standaard	16.240 KVEM	€ 2.330	16.748 KVEM	€ 2.747
direct zaai	14.210 KVEM	€ 2.663	15.225 KVEM	€ 2.497
		-€ 333		- € 250
totaal effect		-€ 193		- € 69

- Goedkope zaai
- Gewasopbrengst valt tegen

Economie

Oogst gras of groenbemester + KKM mais

	Rolde		De Moer	
effect op kosten	gbm oogsten	+ € 142	geen gbm doodspuiten	-€ 53
			meerkosten zaaien	+ € 168
			meerkosten bemesten	+ € 35
			gbm oogsten	+ € 221
				+ € 371
effect op opbrengst				
nazaai oogsten	15.428 KVEM maïs	€ 2.530	12.360 KVEM maïs	€ 2.027
nazaai oogsten	656 KVEM rogge	€ 131	5 ton ds rogge erwt	€ 905
nazaai onderwerken	15.733 KVEM maïs	€ 2.580	16.240 KVEM maïs	€ 2.663
		+ € 81		+ € 269
onderzaai oogsten	14.921 KVEM maïs	€ 2.447		-
onderzaai oogsten	1.050 KVEM gras	€ 210		
onderzaai onderwerken	15.225 KVEM maïs	€ 2.497		
		+ € 160		
totaal effect				
nazaai		- € 61		- € 102
onderzaai		+ € 18		-

- Meerkosten heffen meeropbrengst op

The image features a vertical logo on the left side that reads "LOUIS BOLK" in large red letters, with "INSTITUUT" in smaller red letters below it. The background of the slide is a photograph of a cornfield with rows of green corn plants stretching into the distance under a clear sky.

Conclusies

- Veel technieken beschikbaar in NL
- Opbrengsten:
  - Ploegen, NKG en strokenfrees gelijk
  - ‘no-till’ lager
  - KKM lager maar + 5 t rogge-erwten
- Bodemkwaliteit:
  - OS verschillen tussen ploegen en strokenfrees
  - Nitraat bevestigt hogere OS afbraak
  - Regenwormen: tekort aan voedsel
- Economie:
  - 0/- afhankelijk van locatie en techniek ... en jaar

Onbeantwoorde vragen

- Langere termijn, nu 'maar' 4 jaar
  - Continueelt versus vruchtwisseling
  - Effect KKM + 'supergroenbemester' m.n. op bodemleven
- Technische optimalisatie
  - Grondbewerking, mestplaatsing, etc...
- Chemievrije maisteelt zonder ploegen

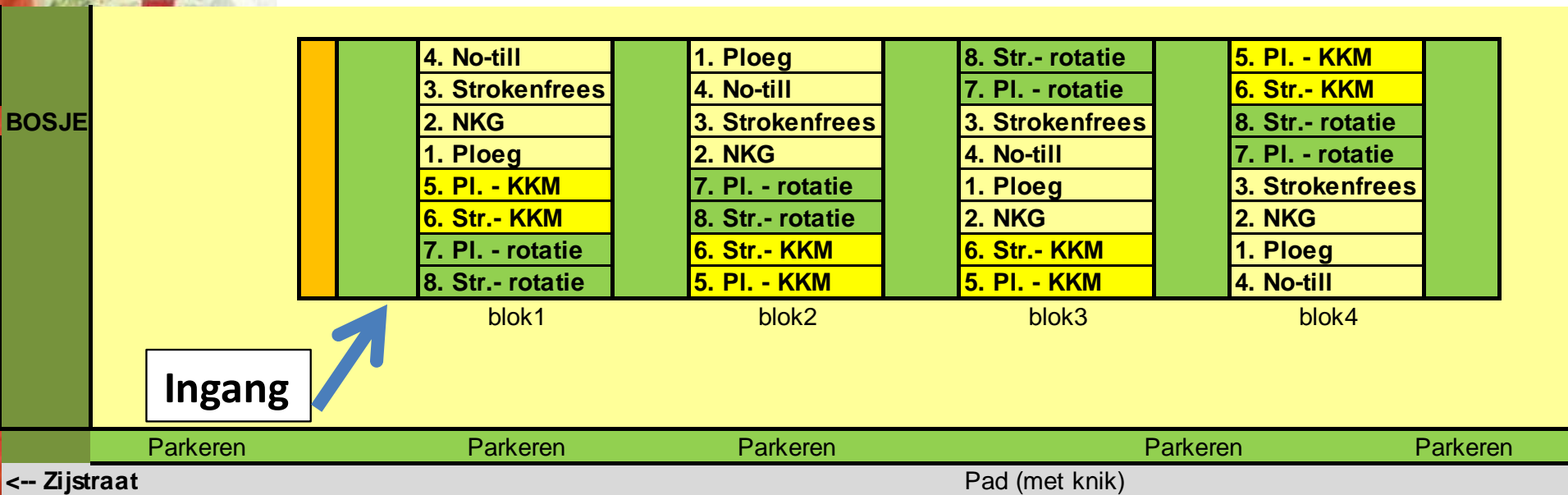

Proefveld

contact: Joachim Deru

j.deru@louisbolk.nl

06-27357814

LEGENDA

- = laat gezaaide KKM
- = gras / gras klaver
- = standaard maisras
- = strokenbewerker Henk Pol

onbemest, zaai 1 juni